יום ב', י"א בטבת תשס"ז (01 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בעקבות עשרה בטבת...

אחת השאלות שיש עליה יותר מתשובה אחת היא: "כמה פעמים נחרב בית המקדש?" התשובה ה'רגילה' היא – פעמיים.
*ואולם, אומרים לנו חז"ל, כי דור שלא נבנה בו בית המקדש, כאילו שנחרב בו! אם כן, התשובה האמיתית, בהנחה כי אורך השנים של דור הוא כ-25 שנה, היא כ-79 פעמים! חו"ח! אלא, שמסתבר שלא כל הדורות ישבו ולא עשו. סיפורנו היום הוא על "**בית חוניו**", מקדש שהיה קיים בזמן החשמונאים. ? אבל...*
אבל היה אז בית המקדש. רק עכשיו חגגנו את חנוכת הבית למשך שמונה ימים. היה אז עוד בית מקדש? על כך, הדברים הבאים...

פן אחד - אחד הקווים המאפיינים את תולדות ישראל בימי הבית השני הוא מציאותה של תפוצה יהודית רבה ברוב חלקי העולם המיושב. העם היהודי בארץ היה, כפי המשמע, הקיבוץ היהודי הגדול ביותר, אולם במספרים מוחלטים לא היה אלא מיעוט של האומה היהודית בכללה. הזיקה בין העם בתפוצה והאומה במולדתה מרובה היתה ופנים מרובים לה. אין כל טעם לראות ולגלות בתפוצה ניסיונות להתבוללות בקרב העמים שישבו, או רצון לנטישת המסורת הדתית-לאומית. התפוצה נזקקה אומנם ללשון היוונית או ללשון הארמית ולשאר הלשונות של האומות שבתוכן התגוררו, אולם עובדה זו לא הפחיתה בכלום את הזדהותה של התפוצה עם תורת ישראל ועם היהדות בארץ. הזדהות זו קיימת היתה **בימי שלום** בדמות קשרים מרובים עם ארץ-ישראל וכפיפותה מרצון של התפוצה להנהגה הרוחנית וההוראה של ארץ-ישראל; ו**בימי מלחמה** בדמות היחלצות ועליה לעזרה. כל ימי הבית השני ותקופת המשנה והתלמוד מצויה עליה מתמדת של יהודים לירושלים ולארץ-ישראל. כללו של דבר, היהדות בתפוצה שמרה תורה ומצוות במידה לא פחותה מן היהדות בארץ, והיתה חלק חי ופעיל של האומה. כללם של בני התפוצות שמרו אמונים לדת היהודים במשלם, בין בחיי הציבור ובין בעולמם של יחידים. כל מה שנתחדש ונתגבש בעם בארץ אף פשט והתחיה בתפוצה.

הוא הדין גם בזיקתה של התפוצה לירושלים ולמקדש. פילון האלכסנדרוני מעלה את הזדעזותם של יהודי מצרים כשנגזרה הגזירה על העמדת "צלם בהיכל" וקובע כי "ירושלים היא המטרופולין לא של יהודה בלבד אלא אף של ארצות רבות". סמוך לתקופת החשמונאים **נוסד**, בידוע, **מקדש לעבודת ה' על אדמת מצרים** והידוע בספרות התלמודית בשם **בית חוניו**. ברם בית חוניו לא נזכר ולא פעם אחת בלבד בכל הספרות של יהודי מצרים, שאינה מועטת כלל. בית חוניו נזכר בספרות התלמודית ובספריו של יוסיפוס. לעומת זאת, מרבים יהודי מצרים לספר על המקדש שבירושלים. מכאן נוכל לעמוד על חשיבותה של העלייה לרגל מן התפוצות והעלאת הקווים לדמותה והיקפה של העלייה.
[http://www.daat.ac.il/daat/kitveyet/sinay/haaliya-4.htm]

הפן השני, בע"ה, יבוא ...

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל